

Gospodarske.

Pod kakimi pogoji oddaja uprava deželne brambe državne plemenske kobile v zasebno rabo.

§ 1.

Raba kobile.

Kdor dobi državno plemensko kobile od uprave dež. bramb*) v zasebno rabo, ima pravico rabiti jo skozi dobo 6 (šest) let, (ki se podajša, če je kobilna na koncu 6. leta breja, do tej, da se ožrebi), za vsa opravila, ki niso nemški njeni plemenski sposobnosti, in ima nadaljnjo pravico, da mu uprava deželne brambe po preteklu omenjene dobe kobilu izroči v njeno last.

V oznamenjeni dobi je rabnik dolžen ohraniti kobilu vedno v takem redilnem in strežnem stanju, da je sposobna za pleme, jo dati, ako zbole, takoj zdraviti po živinodravniku in jo vsako leto po napotilih uprave deželne brambe dati zaskočiti (oplemeniti) po državnem žrebecu, ki je določen za zaskočenje kobil. Tega žrebeca ter čas in kraj spuščanja naznani tistem, ki rabi kobilu, uprava deželne brambe v sporazumu poljedelskim ministerstvom.

§ 2.

Vreja žrebet.

Kdor prevzame kobilu, se zaveže preskrboti žrebeta, ki jih stori kobilu v dobi rabe po § 1 in ki ostanejo državna lastnina, do dovršenega 36. meseca starosti, jim streči ter jih dati, ako zbole, takoj zdraviti po živinodravniku in skrbeti za njih trdo vzgojo.

Ob teh opravilih se morajo slušati morda posebna napotila uprave deželne brambe.

Po dovršenem 36. mesecu starosti je treba imeti žrebeta upravi deželne brambe, ki izplača potem za vsako tako žrebe vzrejniku znesek 100 krov za nagrado; ta znesek se lahko zviša na 800 krov, ako uprava deželne brambe spozna, da je žrebe izvrstno vzrejeno. Upravi deželne brambe pa je tudi dano na voljo, po dovršenem 36. mesecu žrebetove starosti izročiti žrebe vzrejniku v njegovo last v popolno odpravo njegovih pravic.

§ 3.

Podrobnejša določila glede kobile.

a) Uprava deželne brambe ima pravico, če po oddaji kobile v zasebno rabo našla, da kobilu ni sposobna za pleme, nadomestiti jo z drugo, pri tem se vstreje pri novi kobilni časi ne prejšnji časi rabe.

b) Kobilu se sme le s privolilom uprave deželne brambe prepustiti kakemu drugemu rabniku, ki stopi potem v vse pravice in dolžnosti prejšnjega rabnika in ima tudi pravico, da se vstreje prejšnji čas rabe.

c) Samo če se bistveno izpremeno osebne ali gospodarske razmere tistega, ki rabi kobilu, (n. pr. ako umre, ako se namerava izseliti iz krajevin in dežel, zastopanih v državnem zboru, ki pride v konkurs, če uboža), sme on, oziroma njegov pravni naslednik z nadaljnjo pogodbino obveznosti, kobilu vrniti, toda ne da bi imel pravico do kake odškodnine.

d) Ako se bistveno izpremeno osebne ali gospodarske razmere tistega, ki rabi kobilu, ima tudi uprava deželne brambe pravico zahtevati, naj vrne kobilu, ne da bi moralna dati kako odškodnino.

e) Ako kobilu pogine ne gre rabniku nikaka odškodnina.

f) Po kobile mora priti rabnik k vojaškemu krdelu, h kateremu spadajo. Temu vojaškemu krdelu jih mora rabnik vselej zopet pripeljati, kadar jih vrne.

g) Sroške, ki so združeni s krmljenjem, strežbo in živinodravnim zdravljenjem s podkovanjem in prevozom do 40 km, in druge redne ali izredne izdatke plača rabnik iz svojega. Stroške za prevoze nad 40 km plača uprava deželne brambe. Spuščalnine pa je tisti, ki rabi kobilu, oproščen s pogojem, da se ravna po posebnih navodilih uprave deželne brambe, tudi v dobi, v kateri je kobilna že njegova last.

h) Dokler je kobilna last erarja, ni dopustno, da bi se udeleževala dirk. Za vsak prestop te propovedi je odgovoren rabnik.

(Pridognji naprej.)

Odbiranje jaje za valjenje. Sedaj se bliža čas valjenja Opozarmajo naše gospodinje, da so izbirne in da jemljejo jajca le od tistih kokoši, ki so pridae za za senesje in sploš dobre za rejo. Le s skrbnim odbiranjem zamoremo povzdigniti nesnos kokoši.

Kako naj se ravna z mladimi goskami? Izvaljeni goski naj se prvih 24 ur ne jemljejo iz gnezda, ker takrat ne rabijo hrane. Prva dva ali trije dnevi so za goske najbolj kritični, zato jih je treba skrbno čuvati in hraniti. Težko je včasih privaditi jih na to, da bodo same žrlje, a s potrpljenjem in vztrajnostjo se doseže kmalu tudi to. Pokladati pa se jim mora različna krmna. Prve tri dni naj se jim poklada kuhana in na drobno skošena jajca, pomešana s skošenimi koprivami ali pa listjem divjega regata. Pozneje naj se jim daje kuhana in zmečkan krompir, pomešan z otrobi. Kmalo na to pričnejo žreti tudi travo in te naj se jim poklada mnogo. Ko so stare teden dni, ni več velike skrbki in ko imajo 1 mesec do 6 tednov, spusti naj se jih na pašo na primeren travnik. Vsak večer, ko pridejo domov, da naj se jim nekajko zrja ovesnega ali ječmenovega ter kuhan in zmečkan krompir. Najboljša hrana za goske je mehka trava, posebno pa taka, ki raste na namakanini senožeti. Ako take trave ni, skrbeti je za dobro pitno vodo in primerno senco.

Tobakov madež na belih žepnih robcih se najlažje odpravi, ako se dodene k jednemu rumenjaku jedno ali dve žlici najboljšega spirita, namaže s tem madež in operje čez nekaj časa z žganjem.

Varujte vrtnarska orodja rje. Raztopi se en del smole in tri deli masla skupaj in s tem se orodje dobro namaže.

Gojenje parkljev na živini. Po zimi naj kmet nadomesti, kar je poleti zamudil. Parkli pri vsaki živini naj se natanko preiščejo, in če je potreba, tudi pravilno obrežejo. Ako ne more tegu sam preskrbeti naj to delo storiti, če je le mogoče, konjski kovač. Ako se obrezovanje zamudi, dobi živila nepravilno in slabu hojo. Ker povzročajo živili zaraščeni parkljiv bolečine, velikrat shujša, zgubi na vrednosti in da malo koristi.

Goba v kleti. Ako se goba v kleti pokaže, kar se more samo dokazati, če se dotičen les in goba natanko preišče, odpravi se ta s tem temeljito, da se ves (tudi še navidezno zdravi) les od kletnega stropa oddstrani in da se tla v kleti približno 40 cm globoko odkopljeno. Potem se naj klet dobro osuši prezrači in razsvetli ter se naj se le čez nekaj mesecov zopet rabi. Pri predelovanju kleti se naj les po možnosti opušča, se pa na njaj napravijo iz trde opeke ali iz cementa in spodaj naj se nasuje suhega peska. Da se goba ne razširi, treba je strohneli les sezgati.

Gomazen v jedilnih shrambah in kleteh. Tu se rada vdomači vsakovrstna gomazen, katera nam je neljuba, aki pride v dotik z jedili. Jedilne shrambare obiskujejo mravile. Ako se hočejo odpraviti, naj se zmeša med ali sirop z malo kvasom in to zmes nastavimo v malih skledečih. Mravile, katerih to okusijo, poginejo; kajti vslad kyasa in sladkorja začne v živilskih želodcih vreti in to povzroči, da mravile pocepajo. V kleti se nahajajo po navadi druge vrste mravcev. Navadno to znači, da je klet mokrotva. Tej nepriklipi se naj uspešnejše v okom pride, aki se klet dobro osuši. Na ta način se tudi stanovanje nad kletjo zboljša. Drugi pomočki pomagajo redkokeda.

Na posluhu trpeč, ki so bolani na slabem posluhu, tečenju v ulu, šumenju, temporni gluhoti opozarjam na zdravilne posledice ušesnega olja s štabnega nadzdravnika in fizika dr. g. Schmidt, ki se rabi že 30 let z dobrim uspehom in je poznano kot izvrstno sredstvo proti boleznim ušes. Dobri se skoraj v vsaki lekarini, posebno pa, kakor je razvidno iz danasnjega inzerata, v apotece „Zur Sonne“, Gradec, Jakominičevi.

Zanimivo je v današnji stekliki se nahajajoče naznani srečodan od Samuel Hecksera, Hamburg. Ta firma se je s postenjem in hitrim izplašilom tukaj in v okolici dobljilen svet tako dobro ime pridobila, da opozarjam vsakogar na naš današnji inzerat.

Loterijske številke.

Gradec, dne 3. aprila: 68, 44, 32, 14, 35.
Trst, dne 10. aprila: 64, 8, 16, 39, 24.

Kdor hoče na naše inzerate odgovor, naj priloži vprašальнemu pismu retur-marko. Brez marke ne pošljamo odgovora.

C. kr. priv. vzajemna zavarovalnica proti požarni škodi v Gradcu.

Naznanjam, da je zavod ustanovil

oddelek za zavarovanja proti škodi po toči ter pozivamo gospode kmetovalce, naj ponudbe za **zavarovanje poljskih pridelkov** proti škodi po toči, oziroma proti požaru podajo v vodstveni pisarni v Gradcu ali pa pri bližnjem društvenem zastopu, kjer se radovoljno pojasnjuje o **zavarovanju proti škodi po toči in požaru** kakor tudi o **zavarovanju zrcalnega stekla.**

Vodstvo.

* Pod upravo deželne brambe se umeva vedno poveljstvo deželno-bramovskega krdela, oziroma ministerstvo za deželno bran.

deželno-bramovskega krdela, oziroma ministerstvo za deželno bran.